

rôzne stratégie uplatňované v procese čítania. Niektoré sme klasifikovali ako funkčné a efektívne (subvokalizácia, aplikácia významového a kontextuálneho kľúča pri čítaní). Zistili sme, že paradoxne tie stratégie, ktoré sú na bežnej škole podporované, nie sú progresívne (hlasné čítanie, uplatnenie vizuálneho kľúča). Ďalej sme zistili, že rýchlosť v čítaní nemožno považovať u prvákov za ukazovateľ kvality: prváci čítajúci rýchlo, neporozumeli textu, ktorý čítali. Zaujímavé je, že u niektorých žiakov, ktorí už na začiatku 1. ročníka už vedeli konvenčne čítať, sme progres v čítaní počas šk. roka nezaznamenali. Clay, M. M. (1993). An observation survey of early literacy achievement. Portsmouth: Heinemann a division of Reed Publishing. Zápotočná, O., & Gavora, P. (2002). Metodika pozorovania a hodnotenia raných prejavov gramotnosti. Bratislava: KVSaBK SAV, SARČ pri UK PDF.

Ladislava Nováková

Styly učení, motivace a studijní výsledky studentů anglického jazyka

Katedra pedagogiky PdF MU

Příspěvek představuje připravovanou disertační práci v oblasti výzkumu zaměřeného na: styly učení, motivaci a studijní výsledky studentů anglického jazyka v terciární sféře. Výzkumná otázka zní: Jaké styly učení preferují studenti anglického jazyka v terciární sféře vzdělávání ve vazbě na studijní výsledky a sledovanou motivaci? Výzkum se snaží odpovědět na otázku, nakolik je motivace studentů anglického jazyka ovlivňována nevhodným stylem vyučování učitele. Výzkum vychází z teorie švédských výzkumníků Martona a Sällö (1976) – styl učení je výhradně subjektivní záležitostí studenta, a dále z teorie Entwistleho (1988) – zkoumajícího styly učení studenta spadající do oblasti pedagogické psychologie, která rozšiřuje pohled na učení o studentovu motivaci. Předpokládám, že styly učení se v průběhu studia u studenta zásadním způsobem nemění a že student užívá zpravidla více stylů učení. Disertační projekt bude zpracován jako deskriptivně-relační výzkum. Disertační práce bude provedena prostřednictvím kvantitativního (adaptovaný dotazník ILS od nizozemského výzkumníka Vermunta) i kvalitativního designu (semistrukturovaný rozhovor).

Příspěvek představuje připravovanou disertační práci z oblasti výzkumu zaměřeného na možnosti rozvoje motivačních aspektů autoregulace učení vysokoškolských studentů. Autoregulace učení (self-regulated, self-directed, self-controlled learning) je relativně nová determinanta, se kterou se na poli pedagogiky a psychologie seznamujeme pouze krátce. Při autoregulačním procesu učící transformuje své duševní schopnosti do dovedností potřebných pro učení. Student při tomto procesu reguluje jak kognitivní (volí potřebné strategie učení vedoucí k cíli), tak metakognitivní (proces učení monitoruje) a motivační stránku učení. V empirické části vycházíme z předpokladu, že systematický rozvoj výše zmíněných procesů, a to se zaměřením na motivační stránku, jež se na základě zahraničních i domácích výzkumů jeví jako nejsilnější faktor, vede ke zvýšení úrovně osvojení autoregulačních dovedností studentů. Vědecké studium podmínek rozvíjení procesu autoregulace učení představuje základní předpoklad zkvalitnění profesní přípravy studentů a účinné ovlivňování rozvoje jejich profesionality. Příspěvek přináší nástin výsledků řešení problematiky autoregulace učení u nás i v zahraničí a seznamuje s výzkumným designem autora práce.

Podpora kognitivních procesů nadaných žáků úzce souvisí s kvalitou pedagogické práce učitelů v praxi a je determinována úrovní pregraduální přípravy budoucích učitelů. Ve svém příspěvku se zaměřuji zejména na vymezení rozdílů ve způsobech učení se nadaných žáků a způsobech učení se tradiční žákovské populace a také na analýzu způsobů učení se nadaných žáků s ohledem na konstruktivistické trendy v pedagogice. K důležitým oblastem, které ovlivňují rozvoj kognitivních procesů nadaných žáků, řadím zejména pregraduální přípravu učitelů, graduované pedagogy na základních a středních školách a pedagogicko-psychologické poradny, které jsou organicky začleněny do následujícího modelu. Spolu s ostatními jeho činiteli celá tato poznávací cesta končí vytvořením teorie vzdělávání nadaných žáků pro přenos do praxe. Modernizace učebních postupů může být založena nejen na zdokonalování stávajících strategií, ale také na zcela nových, ve světě již popsanych integrálních mapách jednotlivých disciplín. Při konstruování

Jitka Jakešová

Motivační aspekty autoregulace učení studentů

Institut výzkumu školního vzdělávání PdF MU

Jana Škrabánková

Podpora kognitivních procesů nadaných žáků v konstruktivistickém pojetí

Katedra pedagogiky PdF OU v Ostravě

předloženého modelu jsem se snažila naplnit vizi, že nová sdělení mají být předávána systematicky, přehledně, úsporně a elegantně. Mají umožňovat kladení nových výzkumných otázek a formulování takových hypotéz, na jejichž základě by bylo možné modelovat nové logické struktury a ukazovat tak známé, nové či skryté souvislosti.

Jana Příkrylová,
Kateřina Vlčková

Používání strategií učení cizímu jazyku žáky středních škol: výsledky dotazníkového šetření

Institut výzkumu školního vzdělávání PdF MU

Příspěvek představuje první výsledky výzkumu disertační práce v oblasti diagnostiky strategií učení cizímu jazyku (CJ) na střední škole. Použit byl Dotazník strategií učení se cizímu jazyku pro studenty středních a jazykových škol (1. verze, Příkrylová & Vlčková, 2010), který je volnou adaptací Language Strategy Use Survey (Cohen, Oxford, & Chi, 2002) vycházející z přístupu výuky založené na stylech a strategiích učení Cohena a Weaverové. Dotazník je dostupný na Portále evaluačních nástrojů projektu Cesta ke kvalitě Národního ústavu odborného vzdělávání. Strategie byly zjišťovány u receptivních (poslech, čtení) a produktivních řečových dovedností (psaní, mluvení) a slovní zásoby a překladu. Výzkumný vzorek tvořilo 940 respondentů ze středních odborných škol, odborných učilišť, gymnázií a jazykových škol. Výsledky zahrnují především srovnání míry používání jednotlivých skupin strategií. Žáci strategie učení CJ spíše nepoužívají (průměr 2,56 na frekvenční škále od 1 do 4, SD 0,44). Nejméně byly používány strategie slovní zásoby a nejvíce strategie překladu.

Iva Zowadová,
Pavla Nakládalová

Kniha jako prostředek k rozvoji sociálních dovedností

Katedra primární pedagogiky PdF UP
Olomouc

Autorky na posteru prezentují projekt, který monitoruje oblast dětského čtenářství, analyzuje a vyhodnocuje čtenářskou gramotnost dětí předškolního a mladšího školního věku, a to v kontextu rozvoje sociálních dovedností. V projektu dojde k propojení výzkumu, který je předkladatelkou realizovaný v rámci disertační práce, a současně projekt reaguje na žádost obecně prospěšné společnosti Celé Česko čte dětem. Uvedená společnost požádala Katedru primární pedagogiky prostřednictvím vedení PdF UP v Olomouci o výzkum, díky kterému by byla zmapována situace v oblasti předčítání a čtení si s dětmi v české rodině. Výsledky výzkumu by měly ukázat na danou situaci, a to nejenom z pohledu rodičů,

ale zejména dětí předškolního a žáků mladšího školního věku. Projekt by měl odpovědět na otázky: Čtou rodiče svým dětem, a to jak často, jakou literaturu? Podílejí se rodiče na rozvoji čtenářské gramotnosti u svých dětí? Do jaké míry jsou v kontextu společného čtení a kvality výběru literatury rozvíjeny sociální dovednosti žáků preprimárního a primárního vzdělávání?

Můj výzkum chtěl zodpovědět dvě hlavní otázky: 1. „Co vypovídají postoje rodiny o dítěti?“; 2. „Co vypovídají postoje rodiny o klavírním recitálu dítěte?“ Každá otázka obsahovala dílčí podotázky. Pokračoval jsem ve výzkumu v mé klavírní třídě na Základní umělecké škole Tišnov z let 2006–2009 (srov. můj poslední příspěvek pro 18. konferenci ČAPV, 2010). Znovu jsem využil nálezů českého pedagogického výzkumu (včetně výzkumu motivace). Jde opět o výzkum akční a kvalitativní v podobě rodinné případové studie. V předvýzkumu jsem použil techniku pozorování jednotlivých členů rodiny během výuky a po výuce. Techniku „rodinného“ interview jsem použil v následujícím pořadí: 1. dítě, 2. matka a 3. otec. To již byl vlastní výzkum. Byl jsem sám výzkumným nástrojem. Formuloval jsem i své vlastní postoje (jako podporu triangulace). Filip, dítě mladšího školního věku a můj nový žák, měl pro svůj klavírní recitál 1. dobré osobní předpoklady a 2. trvalou podporu rodičů. Jako žák prvního ročníku byl však zhruba o dva roky mladší než má předešlá žákyně s recitálem. Délka žákovy recitálové přípravy stejně jako mého výzkumu byly zhuštěny přibližně na jeden rok. Cílem mého výzkumu bylo nově ověřit vhodnost klavírního recitálu žáka jako individuálního vzdělávacího programu. Ovšem tentokrát hned „na začátku“ sedmiletého studia na ZUŠ.

Zdeněk Vašíček

Postoje rodiny ke klavírnímu recitálu dítěte mladšího školního věku na ZUŠ: Replikace

ZUŠ Tišnov